

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 09, 2018

Nummer 9, 2018

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:1822](#) 20-02-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:4126](#) 13-12-2017

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2018:2036](#) 22-02-2018

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2018:2038](#) 14-02-2018

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2018:1731](#) 12-02-2018

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2018:1253](#) 08-02-2018

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 16-01-2018

Nedescu t. Roemenië

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Rechtbank spreekt adoptie van bijna 27-jarige stiefzoon door zijn stiefmoeder uit. Naar het oordeel van de rechtbank zijn er (zeer) bijzondere omstandigheden die een terzijdestelling van het minderjarigheidsvereiste van artikel 1:228 lid 1 onder a BW rechtvaardigen.

De stiefzoon en zijn stiefmoeder verzoeken tezamen om adoptie van de bijna 27-jarige stiefzoon door de stiefmoeder. Beide verzoekers wonen op Bali. De vader en de biologische moeder stemmen in met de adoptie.

De moeder en de vader hebben een affectieve relatie gehad, waaruit drie kinderen zijn geboren op Curaçao. De moeder is in 1999 naar Nederland vertrokken samen met de oudste zoon. De tweede zoon en de dochter zijn bij de vader op Curaçao gebleven. De vader heeft sinds 2000 een affectieve relatie met de stiefmoeder. Zij zijn met elkaar gehuwd. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren. De stiefdochter is op 17-jarige leeftijd geadopteerd door de stiefmoeder. Allen vormden een hecht gezin, eerst op Curaçao en nu op Bali.

Tussen de moeder en haar twee kinderen heeft tussen 1999 en 2005 sporadisch contact plaatsgevonden en vanaf 2005 helemaal niet meer.

De rechtbank overweegt in de eerste plaats dat de eis van minderjarigheid ten tijde van het adoptieverzoek van dwingend recht is, zodat stiefmoederadoptie in dit geval uitgesloten is, maar dat uit gepubliceerde lagere rechtspraak volgt dat onder (zeer) bijzondere omstandigheden van deze dwingendrechtelijke bepaling kan worden afgeweken. Het gaat dan om (zeer) uitzonderlijke gevallen, waarin de weigering van een adoptie wegens de enkele meerderjarigheid bij de indiening van het adoptieverzoek een ongeoorloofde inbreuk op het door artikel 8 EVRM beschermde gezins- en familieleven met zich mee zou brengen. De drie gepubliceerde zaken waarin die laatste conclusie in de Nederlandse rechtspraak is getrokken en waarin dus de adoptie van een bij aanvang van de procedure meerderjarig kind onder (zeer) bijzondere omstandigheden is uitgesproken zijn Hof 's-Hertogenbosch 21 juli 2011, ECLI:NL:GHSHE:2011:BR2746, Hof Amsterdam 29 maart 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1162 en

Rechtbank Noord-Nederland 22 november 2017, ECLI:NL:RBNNE:2017:4670.

Naar het oordeel van de rechtbank zijn er ook in dit geval (zeer) bijzondere omstandigheden die een terzijdestelling van het minderjarigheidsvereiste rechtvaardigen. Het gaat kort gezegd om het hechte gezinsverband waarin de stiefkinderen zijn opgegroeid. Verder om het feit dat de zoon door zijn moeder op 8-jarige leeftijd in de steek is gelaten, terwijl de zoon geen goede herinneringen bewaart aan de bezoeken aan zijn moeder in Nederland. Verder is de stiefdochter ook geadopteerd. Verder zouden de stiefzoon en zijn stiefmoeder het onbegrijpelijk, onrechtvaardig en buitengewoon pijnlijk vinden als de stiefmoeder in het leven van haar zoon niet als de juridische moeder een rol zou kunnen hebben, terwijl de zoon als enige in het hechte gezin juridisch buitenspel zou staan bij onverhoopte ziekte, ongeval of overlijden van de stiefmoeder. Om deze redenen wijst de rechtbank de adoptie toe, nu aan de andere voorwaarden voor adoptie is voldaan.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 22-02-2018

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2018:2036

Zaaknummer: C/09/541153 / FA RK 17-7825

RECHTSPRAAK

Verzoek om gezamenlijk gezag van moeder en oma; onvoldoende feiten en omstandigheden om te spreken van gezamenlijk zorg. Verzoek afgewezen. Gezag van de moeder wordt beëindigd. Oma wordt niet benoemd tot voogdes.

De vader en de moeder hebben twee dochters. De beide kinderen staan sinds 2011 onder toezicht. De meisjes zijn in 2011 bij de oma moederszijde geplaatst, nadien met een machtiging tot uithuisplaatsing. Sinds begin januari 2018 verblijven de meisjes in een meeleefgezin. Moeder heeft alleen het gezag.

De moeder en de oma hebben verzocht om gezamenlijk gezag op grond van artikel 1:253t BW. Het hof wijst dit verzoek af en overweegt als volgt. Ingevolge artikel 1:253t BW moet worden getoetst of de moeder en de oma op de dag van de indiening van het verzoek gezamenlijk de zorg voor beide meisjes hebben gehad gedurende een aaneengesloten periode van ten minste één jaar onmiddellijk voorafgaand aan het verzoek. Het hof is van oordeel dat de wijze waarop partijen samen invulling hebben gegeven aan de verzorging niet overeenkomt met de bedoeling van de wettelijke bepaling. De meisjes verbleven in de betreffende periode bij de oma. Eén keer in de veertien dagen waren de meisjes in het kader van een omgangsregeling bij de moeder. Ook in de vakanties verbleven de meisjes enkele dagen bij de moeder. Enkel het gegeven dat de moeder een (betrekkelijk) ruime omgangsregeling had met de beide meisjes, dat de oma en de moeder samen naar ouderdagen gingen en de oma de moeder overal bij betrok, is naar het oordeel van het hof onvoldoende om te spreken van gezamenlijke zorg. Het hof zal het verzoek van de moeder om te bepalen dat de oma samen met de moeder zal worden belast met het gezag over de beide meisjes dan ook afwijzen.

Het hof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank tot beëindiging van het gezag van de moeder. Het wijst ook het verzoek van de moeder om de oma met de voogdij te belasten af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-02-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:1822

Zaaknummer: 200.220.856/01 en 200.220.859/01

RECHTSPRAAK

Adoptie door twee personen van hetzelfde geslacht na draagmoederschap. Aan de verzorgingstermijn van één jaar als bedoeld in artikel 1:228 lid 1 onder f BW is niet voldaan. De rechtbank gaat daaraan voorbij in het licht van artikel 8 EVRM. Aan de overige voorwaarden is voldaan. De rechtbank spreekt de adoptie uit.

De beide verzoekers, tevens voogden, hebben op 22 juni 2017 een verzoek tot adoptie ingediend van de minderjarige die begin maart 2017 is geboren. Verzoekers zijn wensouders. Een van hen is de biologische vader van het kind. Zij zijn bevriend met de draagmoeder en haar echtgenoot. Vrijwel direct na de geboorte hebben verzoekers het kind opgenomen in hun gezin.

Het begin maart 2017 geboren kind is het kind van de draagmoeder en haar echtgenoot. Zij hebben beiden het gezag over het kind. Bij beschikking van 27 juli 2017 heeft de rechtbank het gezag van de draagmoeder en haar echtgenoot beëindigd en zijn beide huidige verzoekers gezamenlijk tot voogden over de minderjarige benoemd.

Vast staat dat aan de voorwaarden voor adoptie wordt voldaan, met uitzondering van de voorwaarde van de wettelijke verzorgingstermijn van één jaar onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek. Ten tijde van het verzoek verzorgden zij het kind ongeveer drie maanden.

De rechtbank gaat voorbij aan het niet vervullen van de verzorgingstermijn van één jaar in het licht van artikel 8 EVRM. Daartoe overweegt de rechtbank als volgt.

De in artikel 1:228 lid 1 onder f BW gestelde verzorgingstermijn van één jaar is naar het oordeel van de rechtbank met name bedoeld om in het belang van de te adopteren minderjarige de bestendigheid van de verzorging en opvoeding van de minderjarige door de adoptiefouders te toetsen. In deze zaak is echter naar het oordeel van de rechtbank sprake van een bijzondere situatie, waarbij de wettelijke verzorgingstermijn geen redelijk doel meer dient. Beide verzoekers zijn inmiddels de voogden van de minderjarige, die biologisch gezien het kind van een van hen is, en beide verzoekers hebben vrijwel vanaf de geboorte uit de draagmoeder gezamenlijk de verzorging en opvoeding van de minderjarige gedragen.

Daarbij komt dat beide verzoekers als wensouders en beide draagouders voorafgaand aan de geboorte begeleiding hebben gehad van FIOM en dat zowel voor als na de geboorte de Raad voor de Kinderbescherming nauw bij dit draagmoederschap betrokken is geweest en uitgebreid onderzoek heeft verricht. Uit de overgelegde twee rapportages van de Raad voor de Kinderbescherming komt een zeer positief beeld naar voren over de opvoedsituatie bij verzoekers. Ter zitting van de rechtbank hebben beide verzoekers desgevraagd ook verklaard dat de minderjarige tot op heden nog steeds een prima ontwikkeling doormaakt, hetgeen de met verzoekers bevriende draagouders hebben bevestigd. De rechtbank ziet daarom in dit specifieke geval en onder deze bijzondere omstandigheden redelijkerwijs niet in waarom het verstrijken van de jaartermijn omstreeks 12 maart 2018 nog zou moeten worden afgewacht.

Het is in het belang van de minderjarige dat de huidige feitelijke situatie, waarin beide verzoekers alle verantwoordelijkheid dragen en ook in alle andere opzichten functioneren als de ouders en verzorgers van de minderjarige, juridisch wordt geformaliseerd. Bij dit oordeel neemt de rechtbank ook in aanmerking dat in toenemende mate in de jurisprudentie een tendens is waar te nemen, waarbij de in de wet gestelde termijnen worden losgelaten indien die termijnen geen redelijk doel dienen. Dit doet zich vooral voor in afstammings- en adoptiezaken. De rechtbank wijst het adoptieverzoek toe.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 14-02-2018

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2018:2038

Zaaknummer: C/09/536325 / FA RK 17-5501

RECHTSPRAAK

De zoon verzoekt instelling van een beschermingsbewind en mentorschap voor zijn moeder. Kantonrechter wijst het verzoek af. De moeder is ten volle in staat om haar eigen belangen te behartigen en heeft bovendien, mocht zij in de toekomst wilsonbekwaam worden, een prima voorziening getroffen in de vorm van een levenstestament.

De zoon verzoekt de instelling van een bewind over de goederen van en tot instelling van een mentorschap over zijn moeder. Hij heeft aangevoerd dat zijn moeder als gevolg van haar lichamelijke of geestelijke toestand tijdelijk of duurzaam niet in staat is om ten volle haar vermogensrechtelijke en niet-vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen.

De moeder heeft ter zitting desgevraagd nadrukkelijk betwist dat zij zelf niet meer in staat zou zijn om haar eigen belangen behoorlijk waar te nemen. Zij verwijst verder korthedshalve naar de inhoud van haar levenstestament dat zij recent bij de notaris heeft doen opstellen, en naar de daarin ten behoeve van haar getroffen voorzieningen.

De kantonrechter is van oordeel dat niet aannemelijk is geworden dat de moeder als gevolg van de lichamelijke of geestelijke toestand tijdelijk of duurzaam niet (meer) in staat is zelf ten volle haar belangen van vermogensrechtelijke en niet-vermogensrechtelijke aard behoorlijk waar te nemen, reden waarom de kantonrechter het verzoek heeft afgewezen. De zoon heeft geen medische verklaring overgelegd, waaruit een dergelijke lichamelijke of geestelijke toestand zou kunnen blijken. Juist de moeder heeft ter staving van haar verweer stukken van haar huisarts overgelegd die eerder leiden tot een tegenovergestelde conclusie dan door de zoon gesteld. Namelijk dat zij nog prima zelf haar belangen kan behartigen ook al heeft zij bij enkele financiële zaken wat hulp nodig. Zij blijkt ook prima in staat om zich op een passende wijze te laten bijstaan op financieel gebied. Het enkele feit dat de moeder in het verleden de afhandeling van financiële zaken aan haar toenmalige echtgenoot heeft overgelaten, maakt ook niet dat zij nu niet voldoende zelfredzaam zou zijn op dat gebied. Voorts heeft de moeder met haar recent opgestelde levenstestament een prima voorziening getroffen, mocht zij in de toekomst toch wilsonbekwaam worden.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 08-02-2018

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2018:1253

Zaaknummer: 64460765 OV VERZ 17-9287 en 6446080 OV VERZ 17-9288

RECHTSPRAAK

Onderbewindstelling; het hof is het eens met de rechtbank dat de goederen van betrokkene onder bewind dienen te worden gesteld, maar dat van inschrijving van het bewind in de openbare registers dient te worden afgezien. Extra bescherming van inschrijving van het bewind in het register is (alleen) geboden in die gevallen waarin het gevaar bestaat dat de rechthebbende, ondanks het bewind, voor hem nadelige rechtshandelingen zal verrichten; het in onderhavige zaak zeer beperkte risico rechtvaardigt naar het oordeel van het hof niet de inperking van de privacy die de registratie van het bewind voor de rechthebbende meebrengt.

Appellant is in hoger beroep gekomen van de beschikking waarbij de goederen die aan hem (zullen) toebehoren onder bewind zijn gesteld wegens zijn lichamelijke of geestelijke toestand. Daarbij is bepaald dat het bewind wordt ingeschreven in het openbaar Centraal Curatele- en bewindregister. Appellant is van mening dat inschrijving van het beschermingsbewind in de openbare registers niet noodzakelijk is en derhalve achterwege gelaten dient te worden. Hij is kort gezegd van mening dat de inschrijving van het bewind een te grote inbreuk maakt op zijn persoonlijke levenssfeer en ook niet nodig is.

Het hof overweegt dat op grond van artikel 1:436 lid 3 BW de kantonrechter op verzoek of ambtshalve kan bepalen dat een beschikking tot onderbewindstelling wegens een lichamelijke of geestelijke toestand vanwege de griffier zal worden ingeschreven in het register. Uit de memorie van toelichting van de genoemde wetsbepaling (*Kamerstukken II* 2011/12, 33054, p. 28) volgt dat de verzochte registratie volgens de wetgever in beginsel dient te gelden als een inperking van de privacy van de betrokken rechthebbende. Voorts hanteert de wetgever volgens de parlementaire geschiedenis (p. 3 van de genoemde memorie van toelichting) het uitgangspunt dat een toe te passen beschermingsmaatregel niet verder moet ingrijpen dan noodzakelijk is. Hierbij verwijst de wetgever onder meer naar artikel 12 lid 4 VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, waarin dit uitgangspunt is neergelegd.

Gelet op het voorgaande acht het hof inschrijving in het register van een bewind dat is ingesteld op grond van een geestelijke of lichamelijke toestand alleen aan de orde indien dit in het concrete geval voor de bescherming van de betreffende rechthebbende noodzakelijk is.

De meerwaarde van de inschrijving in het register is erin gelegen dat de bewindvoerder de ongeldigheid van een door de rechthebbende verrichte rechtshandeling aan de wederpartij kan tegenwerpen. Dit betekent dat de extra bescherming van de inschrijving van het bewind in het register (alleen) geboden is in die gevallen waarin het gevaar bestaat dat de rechthebbende, ondanks het bewind, voor hem nadelige rechtshandelingen zal verrichten. Naar het oordeel van het hof is in casu het gevaar dat appellant ondanks het bewind voor hem nadelige rechtshandelingen zal verrichten niet, althans in zeer beperkte mate, aanwezig. Dit zeer beperkte risico rechtvaardigt naar het oordeel van het hof niet de inperking van de privacy die de registratie van het bewind voor appellant meebrengt.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 13-12-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:4126

Zaaknummer: 200.219.169/01

RECHTSPRAAK

Uit de moeder is in 2016 een kind geboren. Dit kind is verwekt door middel van in-vitrofertilisatie met zaadcellen van haar huidige vrouwelijke partner. Deze partner behoorde aanvankelijk tot het mannelijk geslacht en heeft voor het ingaan van het transgendertraject zaadcellen laten invriezen. Op de geboorteakte van het kindje staat de partner van de moeder niet vermeld als ouder. De rechtbank oordeelt dat nu vaststaat dat de partner van de moeder heeft ingestemd met een daad die de verwekking tot gevolg heeft gehad, het ouderschap van deze partner kan worden vastgesteld. Het verzoek een verklaring voor recht af te geven inzake het biologisch ouderschap wordt afgewezen.

De moeder heeft verzocht dat het ouderschap van haar echtgenote die aanvankelijk tot het mannelijk geslacht behoorde, gerechtelijk wordt vastgesteld over de minderjarige en dat een verklaring voor recht wordt afgegeven inzake het biologisch ouderschap van haar echtgenote.

De bijzondere curator heeft aangegeven dat in onderhavige kwestie er geen sprake is van een onbekende donor, aangezien het zaad afkomstig is van de echtgenote van de moeder zelf, namelijk uit de periode toen zij nog man was. Er hoeft dus geen rekening te worden gehouden met belangen van een andere (potentiële) ouder. Het zou onder deze omstandigheden eigenlijk zo moeten zijn dat het moederschap van de echtgenote van de moeder door het huwelijk van rechtswege ontstaat, net als bij heterostellen, maar de wettekst van artikel 1:198 BW lijkt hier geen ruimte voor te bieden. Daarom adviseert de bijzondere curator om het ouderschap van de echtgenote van de moeder gerechtelijk vast te stellen op de grond dat zij als levensgezel van de moeder heeft ingestemd met een daad die de verwekking van het kind tot gevolg kan hebben gehad.

De rechtbank volgt de bijzondere curator hierin en heeft het verzoek toegewezen op de grond dat nu vaststaat dat de echtgenote als levensgezel van de moeder heeft ingestemd met een daad die de verwekking tot gevolg heeft gehad, het ouderschap van de echtgenote van de moeder over de minderjarige kan worden vastgesteld. Het verzoek een verklaring voor recht af

te geven inzake het biologisch ouderschap van de echtgenote van de moeder is afgewezen, nu de wettelijke grondslag voor het vaststellen in rechte van dit feit ontbreekt. Volledigheidshalve heeft de rechtbank, conform de aanbeveling van de bijzondere curator, overwogen dat zij gelet op de uitkomsten van het uitgevoerde DNA-onderzoek als vaststaand feit aanneemt dat de echtgenote van de moeder de biologische ouder is van de minderjarige.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 12-02-2018

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2018:1731

Zaaknummer: C/09/532928 / FA RK 17-388o

RECHTSPRAAK

Nedescu t. Roemenië

Inbeslagname, bewaring en teruggave van embryo's. Reikwijdte van het privéleven. Intentie om een ouder te worden en het verlangen om het lot van het embryo te bepalen. Inmenging in het privéleven. Voorzien bij wet (artikel 8 lid 2 EVRM).

Met gebruikmaking van hormonale stimulatie van eicellen in 2008 bij de S-kliniek werd verzoekster zwanger, waarna ze de overblijvende embryo's liet invriezen met het oog op gebruik op een latere tijdstip. In 2010 deed de politie een inval in de S-kliniek en nam alle aanwezige embryo's – van meer dan 240 gezinnen – in beslag in verband met een strafrechtelijk onderzoek en plaatste ze bij een andere kliniek, die eveneens accreditatie ontbeerde, het IFM. Het strafonderzoek had betrekking op de accreditatie van de S-kliniek en geen betrekking op verzoekster of andere patiënten. Zie ook *Knecht t. Roemenie*, PFR 2013-0002, dat betrekking heeft op het beslag leggen op embryo's in dezelfde kliniek.

Verzoekster verzocht teruggave van haar eicellen, maar kreeg nul op het rekest. Door gezondheidsklachten had verzoekster geen mogelijkheid meer op nieuwe embryo's via eicelstimulatie. In een civiele procedure verzocht ze het ministerie van Gezondheid en het Transplantatie Agentschap om haar eicellen aan een wel geaccrediteerde kliniek over te dragen maar tevergeefs. De Rechtbank Boekarest overwoog dat de S-kliniek noch het IFM bevoegd was om de eicellen te houden en trok de conclusie dat het IFM niet bevoegd was om de eicellen terug aan verzoekster te geven. Verzoekster mocht zich ook niet voegen bij de strafrechtelijke vervolging van de S-kliniek. In 2011 werd een nieuwe kliniek opgericht, de P.S.-kliniek, waar alle embryo's naartoe werden gebracht. De arts in de P.S.-kliniek weigerde echter in te staan voor de gezondheid van de embryo's. Vervolgens stelde de arts van de P.S.-kliniek dat verzoekster niet over de benodigde machtiging beschikte om haar eicellen te kunnen opvragen. De P.S.-kliniek stelde tot slot dat het niet zeker was welke embryo's bij verzoekster hoorden. In 2014 werden enkele bestuurders van het Transplantatie Agentschap veroordeeld voor het vormen van een criminele samenzwering.

In Straatsburg klaagt verzoekster dat zij gedurende zes jaar verstoken is geweest van haar

embryo's. Zij stelt dat de beslissing om haar embryo's aan het IFM – dat geen accreditatie had voor het bewaren van genetisch materiaal – over te dragen onrechtmatig was. Verzoekster klaagt over de weigering door het Transplantatie Agentschap om de eicellen aan haar terug te geven dan wel aan een geaccrediteerde kliniek over te dragen. Eveneens klaagt verzoekster over het feit dat ze niet op de hoogte werd gesteld van de overdracht van de eicellen van het IFM naar de P.S.-kliniek en over de regels die door de P.S.-kliniek werden gesteld, welke een wettelijke grondslag ontbeerde en die teruggave praktisch onmogelijk maakte. Uit alles blijkt een gebrek aan consistentie, zowel in de regelgeving als in de uitvoering daarvan, aldus verzoekster, als gevolg waarvan het onmogelijk was om de embryo's te gebruiken of over te plaatsen.

Het EHRM onderzoekt de zaak in het licht van artikel 8 EVRM. Op grond van vaste rechtspraak maakt het voornemen om een kind te krijgen en daartoe bijzondere voortplantingsvormen te gebruiken deel uit van het privéleven van een mens (EHRM 24 januari 2017, 25358/12, PFR 2017-0032, par. 163-164 (*Paradiso en Campanelli*)). Verzoeksters verlangen om een bewuste beslissing te nemen over het lot van haar eicellen vormt een intiem deel van het privéleven (EHRM 28 augustus 2015, 46470/11, PFR 2015-0307 (*Parrillo t. Italië*)). En is een groeiend besef in Europa van de beschermwaardigheid van het ongeboren leven, zij het niet omdat het een 'mens' is, maar omdat het de potentie in zich heeft om een mens te worden (EHRM 8 juli 2004, 53924/00 (*V.O. t. Frankrijk*)). Anders dan in de zaak *Knecht* gaat deze klacht niet over het ontnemen van de embryo's, maar over het weigeren van de autoriteiten om de embryo's daadwerkelijk aan verzoekers terug te geven. Het EHRM stelt vast dat iedere autoriteit die – gedurende de periode van zes jaar – over de embryo's beschikte een reden had om ze niet aan verzoekster terug te geven. Iedere instantie stelde nieuwe voorwaarden aan de teruggave. Het EHRM stelt vast dat de weigering om teruggave van verzoeksters embryo's een inmenging vormt in haar privéleven. Een dergelijke inmenging is slechts toegestaan indien 'door wet voorzien', hetgeen inhoudt dat de regelgeving een wettelijke grondslag moet hebben en zodanig toegankelijk en voorzienbaar moet zijn dat een burger zijn handeling daarop kan afstemmen. Voorzienbaarheid houdt tevens in dat de burger moet kunnen weten onder welke omstandigheden de overheid bevoegd is om ingrijpende maatregelen te nemen en aan welke voorwaarden voldaan moeten worden. Het EHRM stelt vast dat er geen wettelijke basis was voor de overplaatsing van de embryo's aan het IFM en evenmin voor de weigering door het IFM en de P.S.-kliniek om ze terug te geven. Er heerste onenigheid tussen de verschillende instanties over de voorwaarden voor de teruggave van verzoeksters embryo's. Sommige oordeelden dat de toestemming van het Transplantatie Agentschap vereist was, terwijl de hoogste rechter overwoog dat die toestemming juist niet vereist was. De P.S.-kliniek oordeelde dat de overplaatsing van de embryo's tot het IFM onrechtmatig was en bovendien dat het niet zeker was dat de embryo's onder adequate

omstandigheden werden bewaard. Volgens die kliniek kon niet met zekerheid worden gezegd welke embryo's bij verzoekster hoorden. Op grond hiervan overweegt het EHRM dat de wijze van implementatie en uitleg van de regels over inbeslagname, bewaring en teruggave niet voldoet aan de vereiste voorzienbaarheid. Hierdoor voldoet de weigering om terug te geven niet aan de eis dat de inmenging in het privéleven 'door wet is voorzien'. Artikel 8 EVRM is daarom geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 16-01-2018

Zaaknummer: 70035/10